

04.03.2026

Mäntsälän kunta, kuntakehityspalvelut
Heikinkuja 4
04600 Mäntsälä

Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausunto Mäntsälän strategisen yleiskaavan ehdotuksesta

HEL 2026-001844 T 10 03 01

Mäntsälän kuntakehityslautakunta on pyytänyt Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausuntoa Mäntsälän strategisen yleiskaavan ehdotuksesta. Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo on tutustunut ehdotukseen ja sen aineistoon rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön vaalimisen näkökulmasta, ja on päättänyt lausua kantanaan seuraavaa.

Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 on yleispiirteinen maankäytön suunnitelma koko kunnan alueelle. Siinä näkyvät Mäntsälän kunnan maankäytön suuret linjat ja tavoitteet sekä erilaisten toimintojen yhteensovittaminen ja yleispiirteiset aluevaraukset, jotka edelleen ohjaavat alueidenkäytön suunnittelua ja järjestämistä, asemakaavoitusta ja tarvittaessa osayleiskaavoitusta.

Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 viestii siitä, miltä kunta näyttää yleiskaavan tavoitevuotena 2050. Sillä määritellään kunnan maankäytön tulevat kehittämisen painopisteet. Se ohjaa kunnan maankäytön suuntia ja tukee kunnan strategisia linjauksia ja tavoitteita. Strateginen yleiskaava asettaa tavoitteet asumiselle, liikenteelle, elinkeinoille, palveluille ja luonto-, viher- ja virkistysalueille sekä maaseutuelinkeinojen alueille.

Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausunto

Rakennettu kulttuuriympäristö

Luonnoksesta antamassaan lausunnossaan museo kaipasi strategiseksi muuttuneeseen yleiskaavaan tarkennuksia koskien kulttuuriympäristörajoja, -merkintöjä ja -määräyksiä.

Lausuntoon annetussa vastineessa todetaan; ”Yleiskaavakartalle on lisätty Mäntsälän kulttuuriympäristöselvityksen mukaiset kulttuuriympä-

04.03.2026

ristöarvojen ydinalueet ”Paikallisesti arvokas kulttuuriympäristö” - kaavamerkinnällä. Maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen määräyksiä on tarkennettu museon esittämällä tavalla. Kulttuuriarvojen säilymistä turvaamiseksi Mäntsälän strategisen yleiskaavan 2050 oikeusvaikutteiseen karttakokonaisuuteen kuuluu ”Kulttuuriympäristö”- teemakartta, johon on merkitty kulttuurillisesti arvokkaat kohteet ja esitetty niiden arvoa takaavat ja niitä ohjaavat kaavamerkinnot ja -määräykset”.

Tehdyt toimenpiteet tarkentavat, mahdollistavat ja parantavat Mäntsälän kulttuuriympäristöarvojen vaalimista, eikä Keski-Uudenmaan alueellisella vastuumuseolla ole kaavaehdotukseen huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Valtakunnallisesti arvokkaat arkeologiset kohteet, kiinteät muinaisjäännökset ja muut arkeologiset kulttuuriperintökohteet on esitetty kaavaselostuksessa kiitettävän laajasti ja luetteloitu asianmukaisesti. Kulttuuriperintökohteiden esittäminen pääkaavakartan lisäksi omassa liitekartassaan on selkeyden kannalta hyvä ratkaisu.

Pääkaavakartassa ja kulttuuriympäristön liitekartassa nro 2 valtakunnallisesti arvokkaat arkeologiset kohteet, kiinteät muinaisjäännökset ja muut arkeologiset kulttuuriperintökohteet on merkitty asianmukaisesti, ja kaavamääräykset ovat tältä osin oikeat.

Karttojen mittakaavan ja esitystavan vuoksi muinaisjäännösten ja muiden kulttuuriperintökohteiden aluerajauksia ei ole voitu esittää pääkaavakartassa eikä kulttuuriympäristön liitekartassa. Tämä on sinänsä valittavaa, mutta kartoissa annetuissa yleisissä määräyksissä sekä kaavaselostuksessa todetaan: ”Ajantasainen tieto tunnetuista kiinteistä muinaisjäännöksistä ja muista arkeologisista kulttuuriperintökohteista on tarkistettava museoviranomaisen tietopalvelusta.”

Koska aluerajaukset eivät ilmene kartoista, on tärkeää, että myös rajauksista mainitaan kyseisessä määräyksessä. Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo katsoo, että pääkaavakartan ja kulttuuriympäristön liitekartan nro 2 yleisten määräysten kohdassa Kulttuuriympäristöt sekä kaavaselostuksen luvussa 5.1 (s. 66) ja luvussa 5.10 (s. 108) edellä mainittu lause tulisi esittää seuraavassa muodossa: ”Ajantasainen tieto tunnetuista kiinteistä muinaisjäännöksistä ja muista arkeologisista kulttuuriperintökohteista sekä niiden aluerajauksista on tarkistettava museoviranomaisen tietopalvelusta.”

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940

Helsingin kaupunki
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (4)

04.03.2026

juha.h.vuorinen(a)hel.fi

Kulttuuriympäristöpäällikkö

Helsingin kaupunki
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

4 (4)

04.03.2026

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.